

Wskazówki dla Wnioskodawcy

Celem Działania 8.3 zgodnie z programem Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (FEM 2021-2027) jest „Wzmocnienie potencjału organizacyjnego i kompetencyjnego partnerów społecznych w obszarze zasad horyzontalnych UE w celu podniesienia jakości realizowanych usług”.

Ideą działania jest promowanie zasad horyzontalnych Unii Europejskiej (UE) poprzez prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym, aktywizującym, promocyjnym, rzeczniczym, strażniczym i interwencyjnym, podejmowanych przez partnerów społecznych. Zasady horyzontalne UE zapisane są m.in. w Europejskim filarze praw socjalnych i Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

Ponadto Wnioskodawca musi przewidzieć w projekcie działania mające na celu wzmocnienie potencjału swojej organizacji. Zakres merytoryczny tych działań dotyczy budowy zdolności w obszarach wszystkich celów szczegółowych EFS+.

Działania w ramach wzmocnienia potencjału organizacyjnego i kompetencyjnego partnerów społecznych realizowane w programie FEM 2021-2027 są:

- adresowane przede wszystkim do organizacji o zasięgu wojewódzkim (w przypadku organizacji, które posiadają struktury ponadregionalne i ogólnopolskie wymaga się spełnienia kryteriów uzyskania wsparcia w programie FERS,
- skoncentrowane na budowaniu potencjału partnerów społecznych do realizacji działań na poziomie wojewódzkim, a więc zlokalizowanych na terenie regionu mazowieckiego regionalnego (RMR) albo na terenie regionu warszawskiego stołecznego (RWS). Dodatkowo wnioskodawca musi posiadać siedzibę lub terenową jednostkę na terenie regionu mazowieckiego regionalnego (RMR) albo na terenie regionu warszawskiego stołecznego (RWS), w zależności od numeru naboru,
- odpowiedzią na wyzwania, określone w diagnozie danego programu, które wynikają z sytuacji społeczno-gospodarczej województwa (sytuacji demograficznej, przeciętnego zatrudnienia, stopy bezrobocia, współczynnika aktywności zawodowej, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, przeciętnej liczby emerytów i rencistów, cen towarów i usług czy wyników finansowych przedsiębiorstw),
- korelujące z działaniami (projektami), które objęte są wsparciem projektów EFS+ w szczególności (osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób biernych zawodowo, osób z niepełnosprawnościami, osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu).

Rezultatem działań będzie wzmocnienie partnerów społecznych w kształtowaniu i realizacji polityki zatrudnienia, edukacji i włączenia społecznego oraz wsparcie w skutecznej i efektywnej realizacji misji tych podmiotów.

Kto może być Wnioskodawcą:

Organizacja partnerów społecznych, czyli organizacja pracodawców i organizacja pracowników działająca na podstawie jednej z następujących ustaw:

- ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców,

- ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle albo ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, w tym w szczególności:
  - a) reprezentatywne organizacje pracodawców i pracowników w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego oraz
  - b) branżowe, ponadbranżowe lub regionalne organizacje pracodawców oraz branżowe, ponadbranżowe lub regionalne organizacje związkowe zrzeszone odpowiednio w reprezentatywnych organizacjach pracodawców i w reprezentatywnych organizacjach związkowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Wnioskodawcą może być również partnerstwo dwóch i więcej organizacji partnerów społecznych.

Każdy wnioskodawca musi działać w obszarze, który wspierać będzie realizację zapisów zawartych w zasadach horyzontalnych UE opartych np. o Europejski filar praw socjalnych czy Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej. Nie wyklucza to jednak innych działań, które nie skupiają się wyłącznie na promowaniu tych zasad w rozumieniu, np. organizacji kampanii promocyjnych itp.

Do kogo można skierować wsparcie:

- partnerzy społeczni – czyli organizacji i jej członków, podopiecznych, pracowników, wolontariuszy itp.
- 1. osoby lub grupy społeczne, na rzecz których działa organizacja, w szczególności osoby, rodziny i społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby bierne zawodowo;
- otoczenie oraz kadry świadczące wsparcie dla ww. grup docelowych, wyłącznie jako uzupełnienie działań bezpośrednich skierowanych do uczestników projektu i tylko w zakresie niezbędnym do realizacji celów projektu.

Jakie działania będą wspierane:

Wspierane będą przede wszystkim działania na rzecz promowania wartości Unii Europejskiej, zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, niedyskryminacji i zarządzania różnorodnością w obszarze edukacji, rynku pracy, włączenia społecznego i zdrowia np.:

1. Działania edukacyjne, w formule warsztatowej dla określonej grupy odbiorców mające na celu promowanie otwartości, akceptacji różnorodności i budowanie bezpiecznej przestrzeni dla wszystkich niezależnie od ich pochodzenia, orientacji seksualnej, wyznania, niepełnosprawności czy statusu społeczno-ekonomicznego, np. cykl spotkań dla rodziców, nauczycieli i okolicznej społeczności poświęcone problematyce jakiegś konkretnej grupy, np. dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. w spektrum autyzmu) itp. celem takich działań może być edukacja na rzecz antydyskryminacji i specjalnych potrzeb;
2. Działania aktywizujące, np. zwiększenie zaangażowania w działania lokalne, pobudzenie lokalnych liderów;

3. Działania strażnicze i interwencyjne odnoszące się bezpośrednio do łamania zasad horyzontalnych UE, np. monitorowanie i upublicznianie działań podejmowanych, np. przez instytucje publiczne, władze lokalne lub osoby mające wpływ na sferę publiczną, w celu wykrycia nieprawidłowości w ich działaniach, w szczególności w zakresie praw człowieka, godności ludzkiej, przestrzegania prawa i praworządności;
4. Działania rzecznicze, np. podnoszenie świadomości obywateli w obszarze szeroko rozumianej niedyskryminacji, zwrócenie uwagi na problemy, z którymi borykają się grupy mniejszościowe (np. mogą być skierowane także do władz gmin/miast/powiatów oraz nauczycieli);
5. Organizacja działań promocyjnych i komunikacyjnych, warsztatów i szkoleń w zakresie niedyskryminacji i zarządzania różnorodnością;
6. Działania podnoszące świadomość na temat przepisów i polityk antydyskryminacyjnych, w tym współpraca ze społecznościami lokalnymi, społeczeństwem obywatelskim w celu zwalczania dyskryminacji, w tym działania promocyjne, kampanie informacyjne i inicjatywy informacyjne z udziałem „ambasadorów” (osób uznanych i szanowanych w społeczności docelowej);
7. Zwalczanie wszelkich form dyskryminacji – poprzez m.in. stworzenie systemu wsparcia dla osób dyskryminowanych (np. ofiar mowy nienawiści lub przemocy ze względu na orientację seksualną, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność i inne powody);
8. Działania sieciujące organizacje na rzecz promowania wartości Unii Europejskiej, np.: zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, niedyskryminacji i zarządzania różnorodnością w obszarze edukacji, rynku pracy, włączenia społecznego i zdrowia.

W module dotyczącym wzmocnienia potencjału i budowania zdolności partnerów społecznych, wspierane będą w szczególności działania:

1. Wzmacniające Wnioskodawców, tak aby zapewnić ich uczestnictwo i zwiększyć ich zdolności w realizacji celów polityk publicznych i celów EFS+;
2. Mające na celu wzmocnienie potencjału Wnioskodawców, który przyczyni się do zwiększenia ich zdolności do skutecznej i efektywnej realizacji celów projektu, a także swojej misji.

Będą to m.in. działania szkoleniowe, doradcze dla pracowników organizacji, którzy będą mogli podnieść swoje kompetencje w zakresie jej działań statutowych czy zakup innych usług niezbędnych do wzmocnienia potencjału danej organizacji.

Wszelkie działania podejmowane w ramach modułu powinny być zbieżne z celami realizowanego projektu, a ich wartość w zakresie wydatków na wzmocnienie własnego potencjału przez Wnioskodawcę, nie może przekraczać 60% kosztów bezpośrednich.

Uzasadniając wybór działań wspierających rozwój instytucjonalny organizacji, wnioskodawca musi bazować na diagnozie potrzeb i pokazać, w jaki sposób przyczynią się one do zwiększenia zdolności organizacji do skutecznej i efektywnej realizacji jej misji.

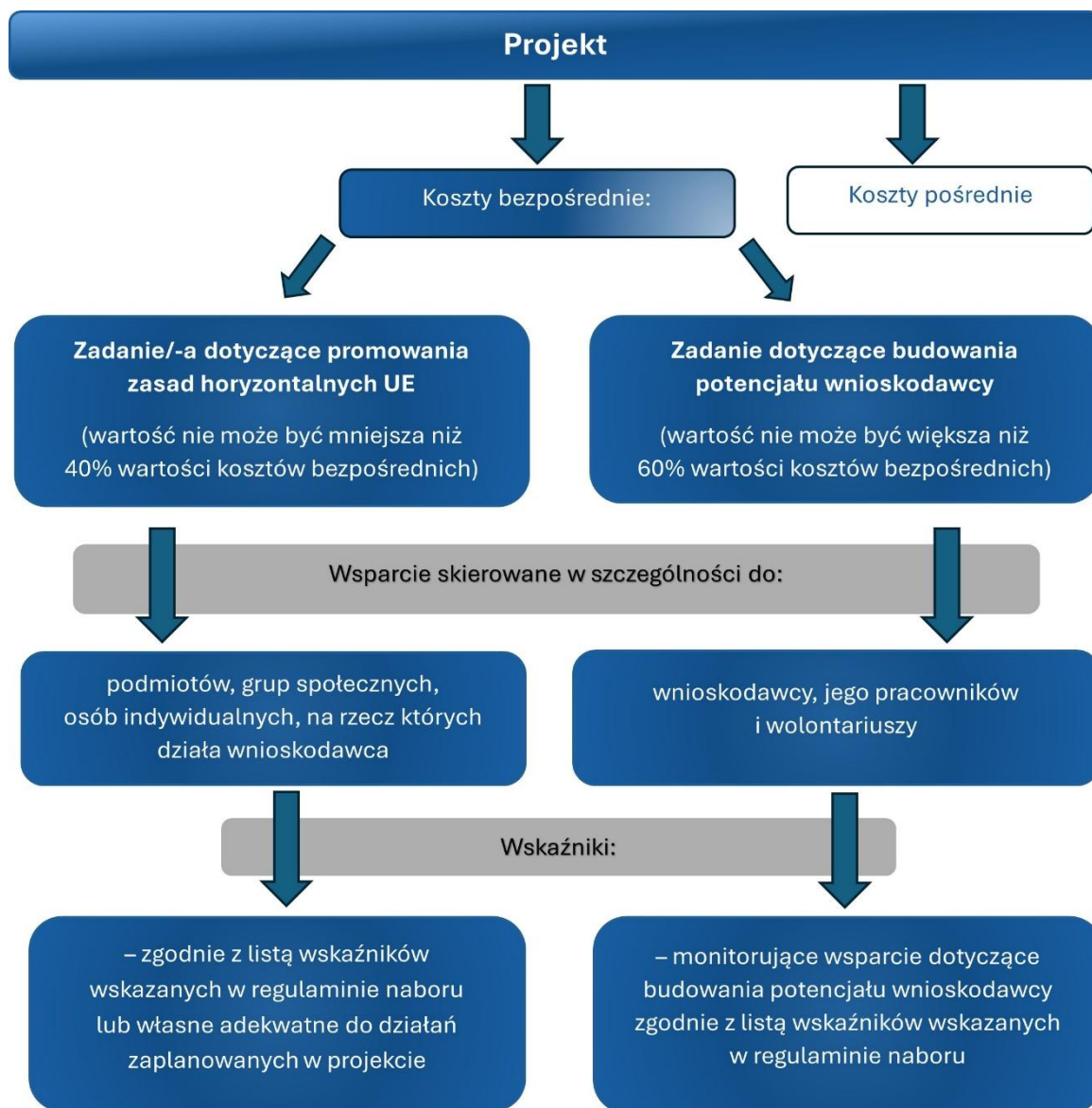
Do takich działań możliwych do realizacji w ramach modułu należą np.:

1. Działania na poziomie samych organizacji:
  - ✓ wzmocnienie zasobów ludzkich w organizacjach (rozwój umiejętności pracowników)

- ✓ wsparcie dodatkowego zatrudnienia w organizacjach, umożliwiające zwiększenie zakresu lub jakości realizowanych usług
  - ✓ wsparcie rozwoju wolontariatu w organizacjach, w tym przygotowanie wolontariuszy
  - ✓ budowanie bazy członkowskiej
  - ✓ kształtowanie postaw i umiejętności liderów/liderek
2. Działania zapewniające lepszą wydolność materialną i finansową (usługi bezpośrednie lub szkolenia/doradztwo w tym zakresie):
- ✓ ekonomizacja działalności (niekoniecznie w formie ekonomii społecznej)
  - ✓ budowanie i poszerzanie bazy darczyńców prywatnych (instytucjonalnych i indywidualnych)
  - ✓ budowanie i efektywne zarządzanie rezerwami, w tym zwiększanie odporności instytucjonalnej w sytuacjach kryzysowych
  - ✓ alokacja i wykorzystywanie zasobów, w tym współdzielenie zasobów
  - ✓ fundusze pożyczkowe i pomostowe
  - ✓ optymalizacja kosztów
3. Działania promujące budowanie relacji z innymi sektorami:
- ✓ administracją rządową i samorządową
  - ✓ decydentami politycznymi poziomu lokalnego, krajowego i ponadnarodowego
  - ✓ partnerami społecznymi
  - ✓ organizacjami gospodarczymi i biznesem
  - ✓ mediami
  - ✓ środowiskiem akademickim i eksperckim
  - ✓ środowiskiem międzynarodowym
  - ✓ szeroko rozumianą opinią publiczną
4. Działania budujące refleksyjność działania sektora organizacji pozarządowych lub partnerów społecznych:
- ✓ zdolność do budowania strategii
  - ✓ ewaluacja i autoewaluacja (rozwój narzędzi, umiejętności, dostępność usług w tym zakresie, także upodmiotowienia, a zatem zapewnienie realnego wpływu na działania organizacji przedstawicieli środowisk, do których działania te są adresowane)
  - ✓ dostęp do baz danych i baz wiedzy innych środowisk
  - ✓ zapewnienie możliwości korzystania z ekspertyz, tworzenie banku ekspertów
  - ✓ rozwój metod i narzędzi evidence based policy – zdolność do tworzenia innowacji, prototypów i eksperymentowania - połączonych z wiarygodną oceną ich skuteczności
  - ✓ rozwój narzędzi służących analizie i maksymalizacji wpływu
  - ✓ troska o możliwie najwyższe standardy (etyczne i techniczne) działania organizacji
5. Działania w zakresie konsolidacji i samowiedzy środowiska organizacji:
- ✓ integracja środowisk obywatelskich - tworzenie i rozwój forum organizacji /spotkań formacyjnych
  - ✓ tworzenie i wzmacnianie struktur i mechanizmów federacyjnych

- ✓ wsparcie kluczowych organizacji (kotwic sektorowych)
  - ✓ wsparcie tzw. infrastruktury III sektora - serwisy informacyjne, wsparcie doradcze, szkolenia, inkubacja
  - ✓ badania i analizy kondycji sektora obywatelskiego
  - ✓ tworzenie koalicji/stałych konferencji etc.
  - ✓ uczestnictwo w działaniach struktur ponadnarodowych
6. Działania w zakresie aktywizmu obywatelskiego – podstawy działania sektora społeczeństwa obywatelskiego:
- ✓ promocja szeroko pojętej aktywności obywatelskiej
  - ✓ edukacja obywatelska
  - ✓ promocja wolontariatu
  - ✓ promocja lokalnej filantropii
  - ✓ wsparcie dla grup nieformalnych i ruchów społecznych
7. Działania w zakresie wsparcia i rozwoju partycypacji i rzecznictwa:
- ✓ rzecznictwo na rzecz członków i podopiecznych, w tym tzw. samorzecznictwa, w szczególności dla osób doświadczających wykluczenia
  - ✓ wsparcie partycypacji w formułowaniu lokalnych i krajowych branżowych polityk publicznych
  - ✓ rozwój i zastosowanie narzędzi partycypacji obywatelskiej (wysłuchania, narady, debaty, panele obywatelskie, sądy obywatelskie etc.)
  - ✓ podnoszenie zdolności do budowania koalicji i wspólniania stanowisk
8. Działania w zakresie kształtowania i realizacji polityk publicznych w następujących wymiarach:
- ✓ programowania (ekspercki udział w grupach roboczych, ciałach doradczych lub konsultacyjnych, konsultacjach społecznych, komitetach monitorujących, udział w formułowaniu warunków i kryteriów wyboru projektów)
  - ✓ realizacji działań (rola beneficjentów, partnerów, zleceniobiorców i wykonawców)
  - ✓ monitorowania (ekspercki udział w grupach roboczych, ciałach doradczych lub konsultacyjnych, konsultacjach społecznych, komitetach monitorujących) w tym w roli zewnętrznych watch-dogów (organizacji strażniczych)
  - ✓ ewaluacji (ekspercki udział w grupach roboczych, ciałach doradczych lub konsultacyjnych, konsultacjach społecznych, komitetach monitorujących)
9. Działania w zakresie niezbędnego wsparcia technicznego i rozwoju instytucjonalnego:
- ✓ rozwój kompetencji i narzędzi IT
  - ✓ rozwój kompetencji zarządczych w organizacjach
10. Działania w zakresie podnoszenia jakości (w tym poprzez rozwój kompetencji kadr) i dostępności usług świadczonych przez partnerów społecznych w obszarze EFS+ oraz innych instrumentów polityki spójności 2021 – 2027.

Przykładowy schemat budowy projektu:

PYTANIA I ODPOWIEDZI (DOTYCZĄ DWÓCH POPRZEDNICH NABORÓW):

1. W ramach projektu Fundacja chciałaby stworzyć polityki antydyskryminacyjne i antymobbingowe dla partnerów społecznych. W takim przypadku odbiorcami projektu byłiby partnerzy społeczni, a nie osoby fizyczne. Czy możliwe jest zrealizowanie takiego projektu w ramach tego naboru?

Odp. Tak, gdyż mieszczą się w grupie docelowej.

2. Planuję projekt, w którym fundacja wspierać będzie potencjał partnerów społecznych (związki zawodowe). W tym celu chciałbym powołać grupy robocze złożone z przedstawicieli związku. Związek jest zarejestrowany w Warszawie, ale tylko część związkowców mieszka w Warszawie. W związku z tym, mając na uwadze potrzebę jak największej reprezentatywności, chciałbym zaprosić do grup roboczych osoby przynależące do związku bez sprawdzania ich miejsca zamieszkania biorąc pod uwagę, że wypracowane rozwiązania mają służyć całemu związkowi, a nie tylko wybranym osobom. Grupą docelową projektu będą partnerzy społeczni, a nie osoby fizyczne. Czy mogą to zrobić? Lub też, czy mogą to zrobić po spełnieniu jeszcze jakichś dodatkowych warunków, o których nie wspomniałem w moim pytaniu.

Odp. Tak, związki zawodowe, mające siedzibę na terenie regionu Warszawskiego stołecznego (RWS) lub posiadające tam oddziały terenowe, mieszczą się w grupie docelowej.

3. Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie w punkcie C.2.2 POTRZEBY I OCZEKIWANIA należy wpisać następujące informacje: "Opisz jakie są potrzeby i oczekiwania uczestników w kontekście wsparcia, które ma być udzielane w ramach projektu oraz bariery, na które napotykają uczestnicy projektu. Dla przykładu, jeżeli grupa osób pracujących z niskimi kwalifikacjami zawodowymi objęta projektem napotyka barierę finansową, uniemożliwiającą jej udział w kształceniu ustawicznym ze względu na niskie dochody, to pociąga to za sobą kwalifikowanie do projektu tylko tych osób, dla których stwierdzone zostanie istnienie tej bariery. Innymi często spotykanymi w projektach barierami jest brak świadomości potrzeby doksztalcenia się, niechęć do podnoszenia kwalifikacji, trudności z dojazdem do miejsc realizacji projektu, niska motywacja, brak wiary we własne siły. Wpisanie tych informacji do Twojego projektu warunkuje konieczność zajęcia się właśnie osobami, dla których wymienione wcześniej bariery stanowią realne zagrożenie w życiu zawodowym. Zapisy zawarte w Twoim projekcie muszą mieć odzwierciedlenie w kryteriach rekrutacji. Pamiętaj, jeżeli w uzasadnieniu realizacji projektu wskażesz cały katalog barier i problemów, to na etapie opisywania kryteriów nie możesz podawać kolejności zgłoszeń jako jedyny, bądź główny czynnik decydujący o przyjęciu do Twojego projektu." Ponieważ w moim projekcie grupę docelową stanowią partnerzy społeczni, których potencjał chcę wzmocnić, proszę o wyjaśnienie, jakie informacje powinienem zawrzeć w tym punkcie wniosku?

Odp. Informacje te powinny wynikać z analizy zadań statutowych partnerów społecznych w kontekście EFPS i KPP oraz posiadanych zasobów do ich realizacji. Przydatne byłyby ankiety, opracowania, badania, jeżeli takie istnieją.

4. Zapis "zakres działań w projekcie służących promowaniu zasad horyzontalnych UE skierowany jest do mieszkańców regionu i/lub grup zawodowych i/lub pracodawców i/lub organizacji i/lub społeczności lokalnych, a także do pracowników Wnioskodawcy". Z tego zapisu wynika, że pracownicy Wnioskodawcy nie muszą być mieszkańcami regionu. Czy takie jest również stanowisko ION w tej sprawie? A w związku z tym, czy działania w projekcie służące promowaniu zasad horyzontalnych UE mogą być skierowane do pracowników Wnioskodawcy, którzy (A) mieszkają na terenie Polski (B) mieszkają na terenie innego kraju UE?

Odp. Zgodnie z brzmieniem kryterium dostępu nr 3: „Wsparcie w projekcie jest skierowane do osób zamieszkałych i/lub przebywających na terenie regionu Mazowieckiego regionalnego (RMR) albo na terenie regionu Warszawskiego stołecznego (RWS) w województwie mazowieckim”. Warunkiem jest jednak posiadanie siedziby przez Wnioskodawcę /podmiot otrzymujący wsparcie na terenie, dla którego dedykowany jest nabór. W związku z powyższym pracownicy muszą na tym terenie co najmniej przebywać, na przykład w trakcie wykonywania obowiązków służbowych.

5. Zapis "Zgodnie z kryterium dostępu nr 8 działania, zaplanowane w dodatkowym module dotyczącym budowy potencjału instytucjonalnego organizacji wynikają z przeprowadzonej kompleksowej diagnozy potrzeb organizacji. Działania te skoncentrują na rozwiązaniu wybranych, konkretnych problemów stanowiących istotną barierę ograniczającą możliwości rozwojowe organizacji" - zapis ten sugeruje szeroki zakres możliwych działań w ramach dodatkowego modułu, ponieważ działania te mają na celu budowę potencjału instytucjonalnego. W ostatnim zdaniu tego samego akapitu napisano jednak: "wszelkie działania podejmowane w ramach dodatkowego modułu muszą być zbieżne z celami realizowanego projektu". Pojawia się zatem pytanie o to, co oznacza owa zbieżność? Słowo to może być bowiem różnie interpretowane: od "tożsamy" do "nie stojący w sprzeczności". Słownik Języka Polskiego PWN tłumaczy słowo "zbieżny" jako "mający coś wspólnego". Definicja ta wskazywałaby tutaj na bardzo szeroki zakres możliwych działań w dodatkowym module, ponieważ czymś wspólnym może być np. cel działania jakim jest rozwój partnerów społecznych oraz Wnioskodawcy. Czy taka interpretacja jest według Państwa uprawniona? A jeśli nie, proszę o bliższe wyjaśnienie na czym owa zbieżność ma polegać.

Odp. Definiując zapis dotyczący zbieżności planowanych działań w dodatkowym module dedykowanym wzmocnieniu potencjału z celami projektu, należy mieć na uwadze w szczególności następujące aspekty:

- działania te powinny służyć realizacji zaplanowanych celów projektu dotyczących promowania zasad horyzontalnych UE, etc.,
- działania te powinny wynikać z przeprowadzonej diagnozy potrzeb.

6. Czy o dofinansowanie jako Wnioskodawca w projekcie może ubiegać się organizacja nieposiadająca odpowiednio na obszarze RMR/RWS siedziby ani terenowej jednostki? Brzmienie kryterium dostępu pozostawia pole do interpretacji.

Odp. Nie, zgodnie z kryterium dostępu nr 2, wnioskodawca musi posiadać siedzibę lub terenową jednostkę na terenie regionu mazowieckiego regionalnego (RMR) albo na terenie regionu warszawskiego stołecznego (RWS), w zależności od numeru naboru.

7. Co należy rozumieć przez "terenowe jednostki"? Na jakiej podstawie weryfikowane będzie ich posiadanie?

Odp. Każda organizacja powinna zarejestrować swój podmiot w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (w tym oddział/jednostkę terenową) tj. w rejestrach wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego. Na przykład: Terenowa jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną i może rozpocząć działalność po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego. W przypadku fundacji będzie to filia/oddział.

8. Czy w przypadku składania wniosku przez Projektodawcę nieposiadającego siedziby/terenowej jednostki na obszarze odpowiednio RMR/RWS, można przewidzieć zadanie dotyczące budowania potencjału wnioskodawcy. Pytanie w kontekście kryterium dostępu nr 2 i nr 3.

Odp. Nie, w projekcie wsparcie może być udzielone wyłącznie organizacjom, w tym ich pracownikom, członkom i wolontariuszom, zlokalizowanym na terenie regionu mazowieckiego regionalnego (RMR) albo na terenie regionu warszawskiego stołecznego (RWS), dodatkowo wnioskodawca zgodnie z kryt. dost. nr 2 musi posiadać siedzibę lub terenową jednostkę na terenie regionu mazowieckiego regionalnego (RMR) albo na terenie regionu warszawskiego stołecznego (RWS), w zależności od numeru naboru.

9. Co jeżeli pracownik wnioskodawcy mieszka poza województwem mazowieckim, lub poza Polską? Czy może zostać objęty wsparciem?

Odp. Tak, zgodnie z kryt. dost. Nr 2, w projekcie wsparcie może być udzielone wyłącznie organizacjom, w tym ich pracownikom, członkom i wolontariuszom, zlokalizowanym na terenie regionu mazowieckiego regionalnego (RMR) albo na terenie regionu warszawskiego stołecznego (RWS), w zależności od numeru naboru.

10. Pytanie dotyczy bieżąco omawianego modułu: "wsparciem będą objęte projekty" - Czy dany projekt musi obejmować wszystkie formy tj. niedyskryminacja ze względu na wszystkie wymienione elementy?

Odp. Nie, może to wynikać z działań statutowych wnioskodawcy, niemniej jednak zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami należy umożliwić udział w projekcie każdemu na jednakowych zasadach, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd czy orientację seksualną.

11. Czy Partner również musi posiadać siedzibę/oddział na obszarze wsparcia, czy ten wymóg dotyczy tylko wnioskodawcy (lidera)?

Odp. Zarówno lider jak i partner powinni posiadać siedzibę lub terenową jednostkę na terenie regionu mazowieckiego regionalnego (RMR) albo na terenie regionu warszawskiego stołecznego (RWS), w zależności od numeru naboru.

12. Odnosnie kryteriów dostępu 2 i 3: Czy każdy projekt (moduł obowiązkowy) musi mieć działania skierowane zarówno do organizacji i do osób? Czy może być projekt mający działania skierowane wyłącznie do organizacji lub wyłącznie do osób?

Odp. Zadanie/-a dotyczące promowania zasad horyzontalnych UE kierowane są do podmiotów, grup społecznych, osób indywidualnych, na rzecz których działa wnioskodawca. Jeśli chodzi o wsparcie organizacji to jest ono kierowane również do ich pracowników, członków i wolontariuszy.

13. Jakie są maksymalne budżety na wniosek w przypadku poszczególnych kryteriów?

Odp. Zgodnie z kryterium dostępu nr 6, wartość projektu (wnioskowane dofinansowanie + wkład własny) nie może przekraczać wyrażonej w PLN równowartości 200 tys. EUR, a koszty bezpośrednio projektu będą rozliczane na podstawie faktycznie poniesionych wydatków, w tym:

- a) Zadanie/-a dotyczące promowania zasad horyzontalnych UE (wartość nie może być mniejsza niż 40% wartości kosztów bezpośrednich);*
- b) Zadanie dotyczące budowania potencjału wnioskodawcy (wartość nie może być większa niż 60% wartości kosztów bezpośrednich).*

Z uwagi na maksymalną wartość projektu, koszty pośrednie będą stanowiły:

- a) 25% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich do 830 tys. PLN włącznie, lub*
- b) 20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich powyżej 830 tys. PLN do 1 740 tys. PLN włącznie.*

14. Jaki jest maksymalny poziom dofinansowania?

Odp. Maksymalny poziom dofinansowania projektu wynosi 95%. Minimalny poziom wkładu własnego wynosi 5%.

15. Czy wskazano limit wydatków związanych z wynagrodzeniami?

Odp. Nie, natomiast zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, koszt wynagrodzenia personelu projektu EFS+ nie może przekroczyć kwoty wynagrodzenia pracowników beneficjenta na analogicznych stanowiskach lub na stanowiskach wymagających analogicznych kwalifikacji lub kwoty wynikającej z przepisów prawa pracy w rozumieniu art. 9 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, z późn. zm.), zwanej dalej: „Kodeksem pracy” lub statystyki publicznej.

16. Czy w ramach modułu wzmocnienia potencjału można sfinansować osoby aktywne/zaangażowane społecznie, które nie są członkami organizacji?

Odp. Nie, w projekcie wsparcie może być udzielone wyłącznie organizacjom, w tym ich pracownikom, członkom i wolontariuszom, zlokalizowanym na terenie regionu mazowieckiego regionalnego (RMR) albo na terenie regionu warszawskiego stołecznego (RWS). Istnieje

natomiast możliwość zaplanowania dodatkowego zatrudnienia, wsparcia dodatkowego zatrudnienia w organizacjach, które umożliwi zwiększenie zakresu lub jakości realizowanych usług. Należy pamiętać, że wszystkie działania podejmowane w ramach dodatkowego modułu muszą być zbieżne z celami realizowanego projektu. Działania w module dotyczącym budowy potencjału instytucjonalnego organizacji muszą być zaplanowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb oraz skoncentrowane na rozwiązaniu wybranych, konkretnych problemów stanowiących istotną barierę ograniczającą możliwości rozwojowe organizacji.

17. Czy można sfinansować udział w zlocie (konferencja na ok 100 osób), na którą mogą przyjeżdżać także osoby spoza regionu stołecznego Warszawy? Wtedy byłyby to osoby przebywające.

Odp. Tak, jeśli wpisują się w definicję grupy docelowej oraz spełniają warunki określone w definicji kryterium dostępu nr 3, tj. w projekcie wsparcie może być udzielone osobom, które zamieszkują i/lub przebywają na terenie regionu mazowieckiego regionalnego (RMR) albo regionu warszawskiego stołecznego (RWS). W ramach naboru możliwe do realizacji są m.in. działania podnoszące świadomość na temat przepisów i polityk antydyskryminacyjnych, w tym współpraca ze społecznościami lokalnymi, społeczeństwem obywatelskim w celu zwalczania dyskryminacji, w tym działania promocyjne, kampanie informacyjne i inicjatywy informacyjne z udziałem „ambasadorów” (osób uznanych i szanowanych w społeczności docelowej).

18. Czy odbiorcami projektu jeśli chodzi o osoby mogą być wyłącznie grupy jak na slajdzie: osoby, rodziny i społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym?

Odp. Nie, odbiorcami projektu, tj. grupą docelową projektu mogą być również pracownicy organizacji, a także otoczenie oraz kadra świadcząca wsparcie dla ww. grup docelowych, wyłącznie, jako uzupełnienie działań bezpośrednich skierowanych do uczestników projektu i tylko w zakresie niezbędnym do realizacji celów projektu.

19. A jeżeli fundacja prowadzi działalność gospodarczą ale bez możliwości odliczenia VAT czy również dotyczy pomoc de minimis?

Odp. Vat nie ma związku z możliwością wystąpienia pomocy de minimis. Należy pamiętać, że przepisy o pomocy publicznej/pomocy de minimis mają zastosowanie jedynie do przedsiębiorstw w rozumieniu prawa wspólnotowego. Według orzecznictwa wspólnotowego za przedsiębiorstwo uznać należy wszelkie kategorie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, bez względu na formę prawną jej prowadzenia i źródła finansowania oraz bez względu na to, czy przepisy krajowe przyznają danemu podmiotowi status przedsiębiorstwa, czy nie. Za działalność gospodarczą należy rozumieć oferowanie towarów i/lub usług na rynku. Pojęcie to dotyczy działalności produkcyjnej, dystrybucyjnej oraz usługowej.

20. Gdzie mogę sprawdzić definicje przedsiębiorcy w rozumieniu prawa UE?

Odp. Definicja mikro, małego i średniego przedsiębiorstwa, a także przedsiębiorstwa samodzielnego, partnerskiego i powiązanego znajduje się w Załączniku 1 do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Przepisy o pomocy

publicznej/pomocy de minimis mają zastosowanie jedynie do przedsiębiorstw w rozumieniu prawa wspólnotowego. Według orzecznictwa wspólnotowego za przedsiębiorstwo uznać należy wszelkie kategorie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, bez względu na formę prawną jej prowadzenia i źródła finansowania oraz bez względu na to, czy przepisy krajowe przyznają danemu podmiotowi status przedsiębiorstwa, czy nie. Za działalność gospodarczą należy rozumieć oferowanie towarów i/lub usług na rynku. Pojęcie to dotyczy działalności produkcyjnej, dystrybucyjnej oraz usługowej.

21. Pytam w kontekście modułu dodatkowego - Fundacja posiada siedzibę na terenie realizacji projektu, ale chce tę siedzibę w ramach modułu fakultatywnego (UWAGA! MODUŁ OBLIGATORYJNY W OBECNYM NABORZE) wyposażać w meble i sprzęt biurowy/it. Czy projekt wyklucza takie działania?

Odp. Istnieje taka możliwość, należy jednak pamiętać, że wszystkie działania podejmowane w ramach dodatkowego modułu muszą być zbieżne z celami realizowanego projektu. Działania w module dotyczącym budowy potencjału instytucjonalnego organizacji muszą być zaplanowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb oraz skoncentrowane na rozwiązaniu wybranych, konkretnych problemów stanowiących istotną barierę ograniczającą możliwości rozwojowe organizacji.

22. Czy doposażenie siedziby wnioskodawcy w meble i sprzęt w module fakultatywnym (UWAGA! MODUŁ OBLIGATORYJNY W OBECNYM NABORZE) jest kosztem kwalifikowalnym w tym naborze?

Odp. Patrz odpowiedź nr 16.

23. Jeżeli Wnioskodawcą jest partner społeczny i partnerem też jest partner społeczny czy mogą działania kierować też do osób, rodzin i społeczności lokalnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób biernych zawodowo ?

Odp. Tak, jest to bowiem grupa docelowa możliwa do objęcia wsparciem w ramach projektu.

24. W przypadku związku zawodowego z siedzibą w Warszawie i dwunastu organizacjami zakładowymi w woj. mazowieckim jak należy traktować ścisły podział na region stołeczny i pozostałe części województwa?

Odp. Tak jak zostało to określone w dwóch regulaminach naboru. Nabór nr FEMA.08.03-IP.01-055/24 skierowany jest do regionu warszawskiego stołecznego natomiast nabór nr FEMA.08.03-IP.01-056/24 do regionu mazowieckiego regionalnego. Chcąc objąć wsparciem organizacje z obu regionów należy złożyć dwa wnioski o dofinansowanie (po jednym w każdym naborze).

25. Czy wsparcie instytucjonalne może być kierowane zarówno do wnioskodawcy jak i do partnera ? Czy tylko do Wnioskodawcy?

Odp. Wsparcie w ramach modułu fakultatywnego (UWAGA! MODUŁ OBLIGATORYJNY W OBECNYM NABORZE) może być udzielone również partnerowi. Zgodnie z kryterium dostępu nr 8, w przypadku projektów partnerskich diagnoza musi zostać przeprowadzona dla każdego

z partnerów, który realizować będzie moduł dotyczący budowy potencjału instytucjonalnego organizacji.

26. Czy w przypadku np. szkoleń opisujemy merytoryczną stronę działania?

Odp. Podział projektu na zadania oraz opis poszczególnych zadań powinien precyzyjnie przedstawiać, w jaki sposób wnioskodawca zamierza osiągnąć cele projektu związane ze zidentyfikowanymi obszarami problemowymi. W ramach opisu każdego zadania należy przedstawić poszczególne etapy jego realizacji uwzględniając odpowiednio do charakteru zadania:

- rodzaj działań podejmowanych w ramach zadania,*
- miejsce / obszar realizacji działań w ramach zadania,*
- rodzaj i zakres oferowanego wsparcia,*
- rodzaj i wielkość grupy docelowej, do której skierowane jest działanie,*
- zaangażowane zasoby,*
- udział partnerów w zadaniu.*

27. Piszę w związku z konkursem 8.3 *Potencjał partnerów społecznych i organizacji pozarządowych*. Chciałam się upewnić, czy wsparcie w dodatkowym module (UWAGA! MODUŁ OBLIGATORYJNY W OBECNYM NABORZE) może być realizowane wyłącznie na rzecz Wnioskodawcy, czy również na rzecz Partnera?

Odp. Zgodnie z kryterium dostępu nr 8, działania zaplanowane w module budowy potencjału instytucjonalnego organizacji wynikają z przeprowadzonej diagnozy potrzeb organizacji. W przypadku projektów partnerskich diagnoza musi zostać przeprowadzona dla każdego z partnerów, który realizować będzie moduł dotyczący budowy potencjału instytucjonalnego organizacji. Czyli moduł fakultatywny może dotyczyć partnera przy spełnieniu warunku dotyczącego diagnozy.